

Những Lời Khai Thị Trí Huệ Trong Kinh Kim Cang

Chủ Đề 4: Hết Thấy Vạn Pháp, Đương Thể Tức Không, Hữu Tức Phi Hữu

Chủ giảng: Pháp sư Tịnh Không

Thời gian: Tháng 05 năm 1995

Địa điểm: Cư Sĩ Lâm Phật Giáo Singapore

Trích lục từ: Báo cáo nghiên cứu Kim Cang Bát Nhã (Tập 001)

Chuyển ngữ: Tịch Minh

【Hết thấy vạn pháp, đương thể tức không, hữu tức phi hữu】

Trong kinh Đại Thừa, Đức Phật nói với chúng ta rằng hiện tượng vật chất từ đâu mà có? Kinh luận *Duy Thức* nói rằng: “Nhất niệm bất giác nhi hữu vô minh” (Do một niệm không giác ngộ mà có vô minh), vô minh chính là vọng tưởng. “Vô minh bất giác sanh Tam tế, cảnh giới vi duyên trường Lục thô” (Vô minh chẳng giác ngộ sinh ra ba tướng tế, lấy cảnh giới làm duyên mà tăng trưởng sáu tướng thô), từ đó phát triển thành y báo và chánh báo trang nghiêm trong mười pháp giới. Vật chất là từ cái “không có” mà sinh ra “có”, nói cách khác, cái “Có” (Hữu) này là từ trong cái “Không” mà biến hiện ra. Thể của nó là không tịch (vắng lặng), cho nên cái “Có” ấy chẳng phải là thật có, cái “Có” ấy gọi là Diệu Hữu, chứ không phải thật sự có cái đồ vật đó. Các nhà khoa học tuy nói đến “trường” (field), nói đến sự dao động (sóng), nhưng vẫn chưa kiến tánh, vẫn là tri kiến của phàm phu. Phàm phu thì “trục tướng nhi chuyển, mê nhi bất giác” (đuổi theo tướng mà chuyển, mê chứ chẳng giác), điều này chính là khổ, cho nên họ không có cách nào vượt thoát luân hồi, cái giới hạn của luân hồi này rất khó đột phá.

Đức Phật biết rõ, Phật biết “Duyên sanh tánh không”, Ngài đã kiến tánh rồi. Ngài biết rằng tất cả mọi hiện tượng, những hiện tượng do nhân duyên sanh ra, thì thể của chúng là Không, không có tự tánh, không có tự tánh nghĩa là không có tự thể. “Hữu tức phi hữu” (Có tức là chẳng có), Có và Chẳng Có là một chứ không phải hai. Trong *Tâm Kinh* thường giảng “Sắc tức thị không”, Sắc là sắc tướng, là vật chất, nó chính là Không. Không phải nói Sắc bằng với Không, không phải vậy, mà bản thân nó chính là Không.

“Đương thể tức không” (Ngay nơi thể ấy là không), Không tức là Sắc, Sắc tức là Không, câu này rất khó hiểu. Nếu như bạn thật sự thấu hiểu, thì bạn sẽ rất

tự tại, sẽ rất an vui, bao nhiêu phiền não của bạn đều tiêu tan hết. Chúng ta không còn cách nào khác, đành phải dùng ví dụ để nói. Kinh *Kim Cang* ở phần cuối dạy cho chúng ta phương pháp tu hành: “Nhất thiết hữu vi pháp, như mộng huyễn bào ảnh” (Hết thảy pháp hữu vi, như mộng huyễn bọt bóng), Phật đưa ra ví dụ này để dạy chúng ta quán tưởng. Chúng ta ai cũng đều có kinh nghiệm nằm mộng, hai người ngủ cùng một chỗ, mỗi người làm giấc mộng của riêng mình, đồng sàng dị mộng, hai người không ai mơ giống ai cả. Khi bạn đang nằm mộng, nếu bạn là người học Phật, học Phật lâu năm rồi, ấn tượng về Phật pháp tương đối sâu sắc, trong giấc mộng bỗng nhiên nghĩ đến: “Ta đang nằm mộng”, thử hỏi những hiện tượng trong mộng đó có phải là “đương thể tức không” hay chẳng? Quả thật là vậy. Lấy lời trong *Tâm Kinh* mà nói, “Sắc tức thị không”, Mộng tức là Không, Không tức là Mộng, Không và Mộng là một chứ không phải hai, bạn từ chỗ này mà thể hội, thật sự là như vậy. Thường thường suy nghĩ như vậy, quán sát như vậy, rồi nhìn lại cái thế giới phồn hoa trước mắt chúng ta đây, hết thảy chúng sanh, cũng chẳng khác gì đang nằm mộng cả, y hệt như nhau.

Hết thảy vạn pháp, đương thể tức không, hữu tức phi hữu. Có và Chẳng Có, Không và Có, là một chứ không phải hai. Chúng ta ngày nay trong Phật pháp chỗ khó thấu suốt nhất, chính là xem Sắc và Không là hai việc khác nhau, hai cái này làm sao hợp cũng không hợp lại được, mà không biết rằng chúng vốn dĩ là một việc, không phải là hai việc. Trong Kinh *Kim Cang*, những đoạn kinh văn triển khai đạo lý này rất nhiều, cho nên cần phải hiểu rõ “đương thể tức không”. Đương thể tức không thì bạn sẽ không mê, bạn sẽ không bị chuyển theo cảnh giới. Nói cách khác, sẽ không bị hoàn cảnh bên ngoài cám dỗ. Bởi vì cảnh giới bên ngoài đương thể tức không, hoàn toàn chẳng thể đắc (liều bất khả đắc), bạn sẽ không bị nó lừa gạt, không bị nó xoay chuyển. Nói cách khác, sẽ không đi làm trâu, làm ngựa, làm nô lệ cho nó. Người thế gian thật là đáng thương, Phật nhìn thấy gọi là “kẻ đáng thương xót” (khả lân mẫn giả), đều đang ở trong đó mà làm mộng, ở trong mộng mà tạo nghiệp, khổ không sao kể xiết. Phật và chúng sanh, đối với chân tướng của vũ trụ nhân sinh thì sự giác ngộ không giống nhau, cho nên chúng sanh thì Mê, còn Phật thì Giác.